

На основу члана 5. став 1. тачка б, члана 20. став 2. тачка б. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 59/13 и 4/17), члана 6. став 1. тачка б. и члана 19. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 21. сједници, одржаној 27.03.2020. године, доноси

О Д Л У К У
О ПРИВРЕМЕНИМ МЈЕРАМА МИКРОКРЕДИТНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА
ЗА УБЛАЖАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ ЕКОНОМСКИХ ПОСЉЕДИЦА
УЗРОКОВАНИХ ВИРУСНИМ ОБОЉЕЊЕМ „COVID-19“

Предмет

Члан 1.

- (1) Овом одлуком утврђују се привремене мјере са циљем ублажавања негативних економских посљедица узрокованих пандемијом вирусног обољења „COVID-19“ и очувања стабилности микрокредитног сектора Републике Српске, а које се односе на:
  - 1) одобравање олакшица клијентима микрокредитних организација који су директно или индиректно погођени негативним ефектима,
  - 2) посебна правила за управљање кредитним ризиком, која микрокредитна организација примјењује у случају да одобри посебне мјере клијенту,
  - 3) превентивне мјере са циљем очувања капитала/улога микрокредитних организација.
- (2) Микрокредитна организација одобрава олакшице, односно посебне мјере из члана 3. ове одлуке клијентима са циљем превазилажења потешкоћа са којима се суочавају и олакшавања клијентима да у наредном периоду уредно измирују своје обавезе према микрокредитној организацији.
- (3) Одредбе ове одлуке примјењују се на микрокредитне организације са сједиштем у Републици Српској, као и на организационе дијелове микрокредитних организација чије је сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине, а које послују у Републици Српској, којима је Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) издала дозволу за рад, односно дозволу за оснивање организационог дијела.

Појмови

Члан 2.

Поједини појмови који се користе у овој одлуци имају сљедеће значење:

- 1) Кредитне обавезе су потраживања микрокредитне организације од клијента настала по основу укупног износа доспјеле и недоспјеле главнице, обрачунате и ненаплаћене камате и накнаде везано за кредитне послове.
- 2) Клијент микрокредитне организације је физичко или правно лице чија је кредитна способност усљед негативног утицаја пандемије вирусног обољења „COVID-19“ погоршана, односно чији су извори за отплату кредитних обавеза усљед тога смањени и тиме је клијенту онемогућено или ће бити онемогућено измиривање обавеза према микрокредитној организацији.

Посебне мјере

Члан 3.

- (1) Микрокредитна организација може одобрити клијентима из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке, сљедеће посебне мјере:
  - 1) мораторијум, односно одгоду у отплати кредитних обавеза,
  - 2) увођење грејс периода за отплату главнице кредита на период од најдуже 6 мјесеци, у случају кредита који се отплаћује ануитетно,

- 3) продужење крајњег рока за отплату кредита који се отплаћују ануитетно,
  - 4) продужење рока доспијећа кредита са једнократним доспијећем на период од најдуже 6 мјесеци,
  - 5) одобравање додатног износа микрокредита за превазилажење његових тренутних потешкоћа са ликвидношћу,
  - 6) друге мјере са циљем олакшавања измиривања кредитних обавеза клијента и одржавања пословања клијента.
- (2) Посебне мјере су привременог карактера и односе се на пружање могућности одгоде плаћања кредитних обавеза, репрограмирања кредитних обавеза или друге кредитне олакшице које имају за посљедицу модификацију кредитних обавеза коју је микрокредитна организација одобрила клијентима због околности које могу довести до отежаног измирења њихових кредитних и других обавеза према микрокредитној организацији, уз предузимање свих осталих мјера за управљање кредитним ризиком ради ублажавања негативних посљедица на кредитну способност клијента микрокредитне организације, одрживост његовог пословања и пословања микрокредитне организације.
- (3) Посебне мјере из става 1. овог члана могу да укључе и друге модалитете прилагођавања начина и динамике отплате кредитних обавеза, примјерене олакшице и друге облике подршке микрокредитне организације клијентима из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке.
- (4) У оквиру посебних мјера из става 1. тачке 1. овог члана микрокредитна организација је дужна проводити све потребне активности ради адекватног управљања кредитним ризиком и прилагођавања тренутним и привременим околностима у пословању, са циљем стварања услова за накнадни опоравак и ублажавање неповољних економских посљедица узрокованих појавом вирусног обољења „COVID-19“ на одрживост пословања клијента.
- (5) Третман посебних мјера из овог члана могу да имају мјере које је микрокредитна организација одобрила на основу појединачне анализе кредитног ризика или ризика портфолија и/или кредитног производа, секторске структуре изложености, на основу којих је процијенила да ће одобрене мјере омогућити у наредном периоду уредно измирење кредитних обавеза према микрокредитној организацији.
- (6) Микрокредитна организација неће одобравати посебне мјере за клијенте за које нису настале промјене у њиховој платежној способности.
- (7) Микрокредитне организације су дужне објавити информације о могућим посебним мјерама на својој интернет страници.

Модалитет

Члан 4.

- (1) Микрокредитна организација је дужна за клијенте из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке дефинисати примјерен модалитет који садржи посебне мјере из члана 3. ове одлуке који ће помоћи клијентима да у наредном периоду успоставе одрживи модел пословања и уредно измирују кредитне обавезе према микрокредитној организацији.
- (2) Модалитет може садржавати једну или комбинацију посебних мјера, на основу захтјева клијента и појединачне кредитне анализе, на основу којих је микрокредитна организација процијенила да ће одобрене мјере помоћи клијенту да у наредном периоду уредно измирује своје обавезе према микрокредитној организацији.
- (3) Микрокредитна организација може дефинисати модалитет за појединачног клијента или на портфолио основи.
- (4) Приликом дефинисања модалитета за клијенте који имају изложености у другим недепозитним финансијским институцијама и/или банкама, микрокредитна организација треба да активно дјелује са другим недепозитним финансијским институцијама и/или банкама у циљу усаглашеног дјеловања у проналажењу заједничког модалитета за накнадно прилагођавање реалних могућности отплате кредитних обавеза.

- (5) Прије дефинисања примјереног модалитета, микрокредитна организација може клијенту одобрити мораторијум са максималним роком трајања до укидања стања ванредне ситуације у Републици Српској, односно укидања стања проглашене природне или друге несреће на територији Босне и Херцеговине, у циљу припреме потребне кредитне анализе и утврђивања примјереног модалитета за клијента.
- (6) Мораторијум из става 5. овог члана не утиче на трајање мораторијума из члана 5. став 2. ове одлуке.

Мораторијум

Члан 5.

- (1) Мораторијум, у смислу ове одлуке, представља одгоду плаћања кредитних обавеза дефинисаних у члану 2. став 1. тачка 1. ове одлуке.
- (2) Мораторијум као једна од посебних мјера у оквиру модалитета може се уговорати у трајању до 6 мјесеци.
- (3) У току трајања мораторијума, микрокредитна организација не обрачунава затезну камату на износ доспјелих потраживања, а номинална каматна стопа и све накнаде могу бити максимално до 75% од претходно уговорених.

Остале модификације

Члан 6.

- (1) Модификација кредитних обавеза из члана 2. став 1. тачка 1. ове одлуке подразумијева измјену неких или свих услова постојећег уговора и представља уговором регулисано ново потраживање којем су замјењене постојеће кредитне обавезе клијената, а могу да укључују продужење рока враћања главнице и/или камате/накнаде, смањења каматне стопе, отпис дијела потраживања, одобравање нових кредитних средстава у складу са релевантним законским ограничењима или друге битне промјене уговорених услова којима се олакшава положај клијената.
- (2) У току трајања грејс периода, номинална каматна стопа и све накнаде могу бити максимално до 75% од претходно уговорених.
- (3) Приликом уговарања посебних мјера, микрокредитна организација не може наплаћивати додатне накнаде за извршене услуге, односно накнаде повезане са модификацијом кредитних обавеза.
- (4) За промјене првобитно уговорених услова микрокредита, микрокредитне организације су у обавези обезбиједити сагласност свих осталих уговорних страна у кредитном послу.

Посебна правила за управљање кредитним ризиком

Члан 7.

- (1) У случају да микрокредитна организација клијентима одобри мораторијум на кредитне обавезе сходно члану 5. ове одлуке, тада у својој евиденцији може ове клијенте задржати у категорији класификације са припадајућим процентом резервисања и класификацијом потраживања у Централном регистру кредита код Централне банке БиХ (ЦРК) који су били на датум модификације.
- (2) Након истека периода на који је одобрен мораторијум, класификација и резервисања за очекиване кредитне губитке се даље врши у складу са Одлуком о висини и начину формирања резерви за покриће кредитних губитака микрокредитних организација ("Службени гласник Републике Српске" број 03/07).
- (3) На основу уговора или анекса уговора закљученог између микрокредитне организације и клијента сматра се да је извршена модификација претходно уговорених кредитних обавеза (укључује и претходни план отплате микрокредита), те ће даља класификација и резервисања

за очекиване кредитне губитке модификованих кредитних обавеза, за вријеме важења ове одлуке, зависити од броја дана кашњења у отплати кредитних обавеза сходно Одлуци о висини и начину формирања резерви за покриће кредитних губитака микрокредитних организација.

- (4) Микрокредитна организација може у периоду од три мјесеца од дана ступања на снагу ове одлуке као референтни датум за утврђивање категорије класификације и броја дана кашњења користити датум 29.02.2020. године умјесто датума модификације.

Одобрење посебних мјера

Члан 8.

- (1) Посебне мјере микрокредитна организација може проводити на основу писаног захтјева клијента или њихово коришћење може покренути самоиницијативно у оквиру редовног процеса праћења кредитних обавеза, имајући у виду неповољне економске посљедице (директне и/или индиректне) узроковане појавом вирусног обољења „COVID-19“.
- (2) Прије одобрења посебних мјера прописаних овом одлуком, микрокредитна организација је дужна да клијенте упозна са могућностима кориштења истих, свим условима и ефектима мјера (понуда), а клијенти су дужни изјаснити се о понуди и доставити писану изјаву о прихватању понуде ако исту прихватају.
- (3) Прихватање понуде из става 2. овог члана сматраће се изјавом воље клијента да је сагласан са измјењеним условима кредитирања, која у ванредној ситуацији изазваној појавом „COVID-19“ може привремено бити прихваћена у електронској форми.
- (4) Изузетно, уколико микрокредитна организација процијени да физичко лице неће бити у могућности дати одговор на дату понуду због техничких или других препрека, микрокредитна организација може активирати мораторијум из члана 4. став 5. ове одлуке уз обавезу накнадног информисања истог и документовања разлога за такво поступање микрокредитне организације.
- (5) Микрокредитна организација је дужна утврдити начин евиденције о поступању у складу са одредбама овог члана одлуке и осигурати потпуну документованост проведених поступака.

Очување капитала/улога микрокредитне организације

Члан 9.

- (1) Микрокредитна организација је дужна са додатном пажњом пратити промјене у властитом пословном моделу, ликвидности и ризичном профилу, те у складу са тим предузети активности са циљем одржавања адекватног нивоа и структуре капитала/улога за покриће свих ризика којима је или би могла бити изложена у насталим околностима пословања.
- (2) Поступање микрокредитне организације у складу са ставом 1. овог члана подразумемијева:
  1. све неопходне мјере за успостављање процеса континуиране анализе ризика и ефеката на основу идентификованих клијената који су погођени негативним економским ефектима изазваним вирусом „COVID-19“, као и процјене утицаја тих ефеката на пословање микрокредитне организације;
  2. одгоду и/или отказивање исплате дивиденде за 2019. годину.

Извјештавање

Члан 10.

- (1) Микрокредитна организација је дужна сачинити и Агенцији доставити Програм посебних мјера у року од петнаест (15) радних дана од ступања на снагу ове одлуке.
- (2) Микрокредитна организација је дужна осигурати праћење реализације посебних мјера, водити посебне аналитичке евиденције на начин да све активности о одобравању и уговарању

посебних мјера из ове одлуке и њихови ефекти буду прегледни и доступни за потребе микрокредитне организације, као и у сврху надзора који обавља Агенција.

- (3) Микрокредитна организација је дужна извјештавати Агенцију о ефектима реализације посебних мјера у складу са формом и у роковима које ће прописати директор Агенције у року од десет (10) дана од дана ступања на снагу ове одлуке.
- (4) Програм посебних мјера и извјештаји који се достављају Агенцији требају бити усвојени од стране управног одбора микрокредитне организације, односно другог органа управљања сходно статуту микрокредитне организације.
- (5) Микрокредитна организација је дужна да Програмом посебних мјера дефинише:
  - 1) овлашћења и одговорности у процесу провођења мјера и активности,
  - 2) систем праћења и извјештавања у микрокредитној организацији и извјештавања Агенције о активностима и мјерама из ове одлуке и резултатима у вези са њиховом примјеном,
  - 3) врсте привремених мјера и олакшица, као и услове за њихову примјену,
  - 4) начин документовања кредитних активности,
  - 5) поступак комуникације са клијентима у смислу одредаба ове одлуке и друге елементе које оцијени релевантним за примјену одредаба из ове одлуке,
  - 6) посебне мјере система интерних контрола.

Члан 11.

Завршне одредбе

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: УО-145/20

Датум, 27.03.2020. год.

ПРЕДСЈЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА
Братољуб Радуловић